

LÄNSSTYRELSEN ÖSTERGÖTLAND

Licensjakt efter lodjur i Östergötlands län 2023

Information om dokumentet

Detta är en digitalt tillgänglighetsanpassad webbversion av beslut som är daterat den 15 december 2022. Det godkända originaldokumentet finns arkiverat i vårt digitala ärendesystem och har diarienummer 218-16830-2022.

Avsändare är Länsstyrelsen Östergötland.

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med följande villkor, om licensjakt efter högst tjugoåtta (28) lodjur i Östergötlands län 2023.

Högst nio (9) honor i reproduktiv ålder får fällas. Med honor i reproduktiv ålder avses honor som väger mer än 14kg.

Länsstyrelsen beslutar att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas.

Jakttid

Jakt får bedrivas från och med den 1 mars 2023 till och med den 31 mars 2023 eller till dess att Länsstyrelsen avlyser jakten. Lodjur får enligt 9 § jaktförordningen (1987:905) jagas från och med en timme före solens uppgång till och med en timme efter solens nedgång. Timmen efter solens nedgång får jakten endast bedrivas som vaktjakt eller smygjakt.

Tilldelning och jaktområde

Högst tjugoåtta (28) lodjur får fällas totalt inom Östergötlands län, dock med följande fördelning av maximalt antal reproduktiva honor inom respektive område:

- Jaktområde 1 Norra: Högst fyra (4) reproduktiva honor får fällas.
- Jaktområde 2 Södra: Högst fem (5) reproduktiva honor får fällas.

Avlysning sker inom enskilt jaktområde om hondjurskvoten för området uppnåtts.

Lodjur får fällas oavsett djurets ålder och kön, dock begränsat antal reproduktiva honor enligt ovan. Ungdjur bör av jaktetiska skäl i möjligaste mån fällas före föräldradjur.

Jakten får ske inom hela Östergötlands län i enlighet med villkoren i detta beslut.

Jaktområde 1 Norra omfattar länet norr om Motala ströms vattensystem.

Jaktområde 2 Södra omfattar länet söder om Motala ströms vattensystem. (Se bilaga 1.)

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom ett län eller del av län eller om jakttiden löpt ut. Avlysning sker inom enskilt jaktområde om hondjurskvoten för området uppnåtts. Påskjutet lodjur, som ej kan anträffas, antas vara reproduktivt hondjur.

Licensjakt får inte bedrivas senare än en timme efter att Länsstyrelsen har avlyst jakten eller efter den tidigare tidpunkt då det har blivit känt för jägaren att jakten är avlyst eller att samtliga tilldelade djur har fällts.

Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvarare, via SMS samt på webbsidan (www.lansstyrelsen.se/ostergotland/).

Villkor för licensjakten

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut.

Villkoren i beslutet är ställda utifrån Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4) samt Naturvårdsverkets beslut (NV-09859-22) om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom länsstyrelsen i Gotlands län.

1. Rätt att bedriva jakt

Den som har jakträtt i området som omfattas av detta beslut får bedriva jakt efter lodjur inom området. Detta förutsätter att jakträtten omfattar jakt efter lodjur.

2. Obligatorisk anmälan till Jägarregistret och SMS-tjänst

Enligt 49 § jaktförordningen ska samtliga som avser att delta i licensjakt efter lodjur anmäla sig till Jägarregistret.

- Naturvårdsverkets talsvar: 0771-18 34 11 (välj djurart och ange personnummer),

- Naturvårdsverkets kundtjänst: 010-698 10 00 (ange personnummer),
- Inloggning med Bank-ID på <https://jagarregistret.naturvardsverket.se/>

Den som tänker bedriva licensjakt efter lodjur ska även anmäla sig till Länsstyrelsens SMS-tjänst för att erhålla meddelande om kvarvarande tilldelning. SMS-tjänsten syftar till att säkerställa en snabb avlysning och minska risken för överskjutning. Anmälan till tjänsten görs på Länsstyrelsens webbsida: www.lansstyrelsen.se/ostergotland/

3. Söka efter spår

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 21 § jaktförordningen (1987:905) att sökning efter lodjursspår samt ringning för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats får ske med hjälp av motordrivet fordon, men endast på allmän eller enskild väg. Den som söker efter spår från motorfordon får inte skjuta, förfölja eller genskjuta lodjur från fordonet. Den som enbart deltar i sökning efter lodjursspår behöver inte registrera sig i jägarregistret och hos Länsstyrelsen. Spårning får utföras från och med beslutad jaktstart till och med jaktens slut i syfte att fastställa djurens ungefärliga vistelseplats. Jakten får även startas efter information från exempelvis en viltkamera.

4. Krav på eftersökshund

Vid jakt efter lo ska hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket jaktförordningen (1987:905).

5. Tillåtna jaktmedel

I 6, 10, 11, 14 och 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) framgår vilka vapen som är tillåtna vid jakt efter lodjur.

Jakt med fångstredskap är inte tillåtet.

6. Hundanvändning

Högst två hundar som förföljer ett och samma lodjur får användas samtidigt. Hundarna får inte bytas ut under jakt efter ett och samma lodjur under en och samma dag enligt 4 kap. 6 § Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4). Länsstyrelsen påminner om att jakten ska bedrivas med en god jaktetik enligt 27 § jaktlagen (1987:259) och att all hundanvändning ska präglas av detta. Hänsyn ska också tas till jakthundens välbefinnande enligt 2 kap. 9 § djurskyddslagen (2018:1192) som säger att djur inte får överansträngas.

7. Information om återstående tilldelning

Den som jagar lodjur ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs. Observera

att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen.

Den som jagar är skyldig att minst en gång i timmen avlyssna Länsstyrelsens telefonsvarare för information om återstående tilldelning, ring: **010-223 55 46**.

Som komplement till telefonsvararen och för att säkerställa och effektivisera information om aktuell tilldelning och/eller avlysning av jakten ska samtliga jaktdeltagare utöver detta utnyttja Länsstyrelsen SMS-tjänst. Anmälan till tjänsten görs på Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/ostergotland/

8. Underlätta för besiktningspersonal

Den som jagar ska underlätta för besiktningspersonalen efter det att ett lodjur fällts, exempelvis genom att undvika att jaktdeltagare trampar sönder spår vid skottplats och fallplats.

9. Anmälan av fällt eller påskjutet lodjur

Den som fällt eller påskjutit ett lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom 30 minuter efter fällt eller påskjutet lodjur.

Anmälan görs till Länsstyrelsens nummer: **010-223 55 46**

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter som:

- skyttens och ev. jaktledarens namn, adress och telefonnummer,
- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
- var djuret fällts eller påskjutits (koordinater eller plats som går att återfinna på karta (1:100 000),
- vilket jaktsätt som använts.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningspersonal kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

10. Besiktning av fällt lodjur

1. Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda lodjur.
2. Skytten ska inom ett dygn från det att lodjuret fällts kunna visa alla delar av djuret för Länsstyrelsen.
3. Om Länsstyrelsen så begär ska skottplats och fallplats omgående uppvisas.

4. Besiktningspersonal märker och fyller i tillsammans med skytten de blanketter för fälld lo som Länsstyrelsen tillhandahåller i samband med besiktningen.

11. Påskjutet lodjur, eftersök och platsundersökning

I 28 § jaktlagen (1987:259) framgår det att om vilt har skadats vid jakt, ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas.

Påskjutning definieras enligt föreskrifter i Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4) 1 kap. 4 § enligt följande: När skott har avlossats mot en lo med avsikt att fälla denna och det inte kan uteslutas att djuret är träffat.

1. Den som påskjutit lodjur ska anmäla detta till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast inom 30 minuter på telefonnummer: **010-223 55 46**.

2. När ett lodjur påskjutits, och den inte blir kvar på platsen, får jägaren och/eller jaktlaget endast bedriva jakt som syftar till att fälla det påskjutna djuret.

3. Den som har påskjutit ett lodjur ska ansvara för att skottplatsundersökning genomförs för att ta reda på om djuret är skadat eller inte. Spår på skott- och fallplats får inte förstöras.

4. Eftersök ska, om inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att djuret är oskadat, genomföras fram till dess att:

- att djuret påträffats dött,
- att djuret påträffats skadat och avlivats, eller
- att djuret inte kan påträffas.

5. Den som har påskjutit ett lodjur ska på begäran uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsen.

6. Den som påskjutit ett lodjur ska redovisa till Länsstyrelsen hur skottplatsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på det sätt som Naturvårdsverket anvisar.

7. Om skadeskjutet lodjur inte anträffats ska tillgängligt material såsom, blod, hår eller spillning från det skadade djuret samlas för DNA-analys, enligt besiktningspersonalens instruktioner.

12. Avräkning av påskjutet lodjur

Länsstyrelsen beslutar om det påskjutna lodjuret ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjutet lodjur ska avräknas såvida inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att det är uteslutet att djuret skadats eller på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att djuret inte skadats.

Fällt eller påskjutet djur ska avräknas licenstilldelningen i det län där det först påsköts. Fälls djur med stöd av andra beslut eller bestämmelser eller dödas av andra orsaker under den tid då licensjakt är tillåten i det aktuella länet ska dessa djur inte avräknas från licenstilldelningen.

13. Hantering av skinn och kropp från fällt lodjur

Skinn från fällt lodjur tillfaller jakträttshavaren under förutsättning att:

- Länsstyrelsens besiktningspersonal har tagit ett hudprov (smal skinnremsa ca 1x4 cm) från fällt djur. Om djuret är eller kan tänkas vara angripet av skabb ska ytterligare hudprov tas från angripnen del eller delar. Påsen ska märkas med Rovbasenummer.
- Flådd kropp inklusive huvud överlämnas till Länsstyrelsen enligt överenskommelse med besiktningspersonal.
- Jakten i övrigt har skett i enlighet med jaktlagstiftningen och villkoren i Länsstyrelsens beslut om licensjakt.

Skinnet ska märkas med transponder (mikrochip) av besiktningspersonal vid sidan av flåsnittet vid buk eller bröst. Uppgifter om chipnummer ska anges på särskild blankett som besiktningspersonalen tillhandahåller.

Länsstyrelsen gör bedömningen och beslutar om hur flådd kropp inklusive huvud och hudprov tas om hand och fraktas till SVA. Kroppen ska vara komplett, dvs. alla tår (exklusive klor), alla svanskotor, kraniet samt (för hanar) testiklar ska medfölja kroppen.

SVA genomför åldersbestämning av djuret genom analys av en hörntand, varefter jakträttshavaren, alternativt den som jakträttshavaren har överlåtit kraniet till, kan få tillbaka detta mot en avgift. Önskas kraniet tillbaka ska detta särskilt anges på blanketten ”Besiktning, provtagning och märkning av fälld lo”. Kraniet märks sedan med mikrochip.

14. Försäljning av lodjursskinn

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning eller förevisning av lodjur, lodjursskinn eller andra delar av lodjur, är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För lodjur skjutna i enlighet med detta

beslut, kan Jordbruksverket efter ansökan meddela undantag från detta förbud.

Ytterligare information finns på Jordbruksverkets webbsida (www.jordbruksverket.se).

15. Övrigt

Besiktningblanketter

Besiktningssprotokoll för registrering av fällt/påskjutet lodjur, besiktning, provtagning och märkning av fällt lodjur samt för platsundersökning och eftersök finns att hämta på SVA:s webbsida: <https://sva.se/vilda-djur/rovdjur/>

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen har inlett ärendet om licensjakt efter lodjur i Östergötland 2023 mot bakgrund av följande.

Utbredning, inventeringar och tillväxt

Antalet lodjur i Sverige beräknas genom inventeringar som görs i hela landet utom på Gotland. Inventeringen regleras i förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn och i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2007:10) om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn, samt instruktioner och faktablad.

Viltskadecenter har uppdraget att sammanställa och publicera Länsstyrelsernas resultat från rovdjursinventeringarna. Under inventeringssäsongen 2021/2022 återfanns 305 familjegrunder av lodjur i Skandinavien. Detta är en ökning med 25 familjegrunder jämfört med 2020/2021. Av familjegrunderna återfanns 58,5 i Norge och 246,5 i Sverige. Baserat på antalet familjegrunder beräknas den svenska delen av populationen omfatta ca 1 441 djur. Familjegrunderna i Skandinavien motsvarar en population av omkring 1 784 lodjur. I det södra rovdjursförvaltningsområdet i Sverige konstaterades 63 familjegrunder. Det totala antalet lodjur beräknas genom att antalet familjegrunder multipliceras med en omräkningsfaktor. För det södra rovdjursförvaltningsområdet motsvarar denna 5,48 lodjur per familjegrupp (Tovmo, M. & Zetterberg, A. 2018. Inventering av lodjur 2018. SLU).

Lodjursföryngringar utgör endast en del av den totala lodjurspopulationen. Antalet föryngringar kan variera relativt mycket från år till år utan att antalet vuxna lodjursindivider behöver förändras i samma takt. Lodjursstammens tillväxt i Sverige är enligt tidigare forskningsrapporter främst begränsad av legal jakt i renskötselområdet och av bytestillgången i Mellansverige. Forskarna har även dragit slutsatsen att lodjursstammen inte har bristande genetisk variation och att stammen inte är hotad på nationell nivå. Regeringen bedömer i sin

proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

Nationella målsättningar för lodjursstammens utveckling och bevarandestatus för lodjur

Sveriges nuvarande rovdjurspolitik har sin grund i den av Riksdagen 2001 beslutade propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57). Det övergripande mål som godkändes var att Sverige skulle ta ansvar för att björn, varg, järv, lodjur och kungsörn skulle finnas i ett så stort antal att de långsiktigt fanns kvar i den svenska faunan och att arterna kunde sprida sig till sina naturliga utbredningsområden.

Den 10 december 2013 beslutade riksdagen (riksdagens protokoll 2013/14:43) om regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191), där det bland annat föreslås att det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken ska vara att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla en gynnsam bevarandestatus. Samtidigt ska tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas.

Riksdagen beslutade också i enlighet med regeringens proposition om referensnivåer för stammarnas storlek och för utbredningen av rovdjursarterna i Sverige. Angående lodjur hade regeringen föreslagit att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller populationen i Sverige ska vara 700–1000 individer och att referensvärdet för en gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige förutom Gotlands län. Mot bakgrund av att referensvärdena för populationsstorlek och utbredningsområde är uppnådda, bedömde regeringen att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus i Sverige.

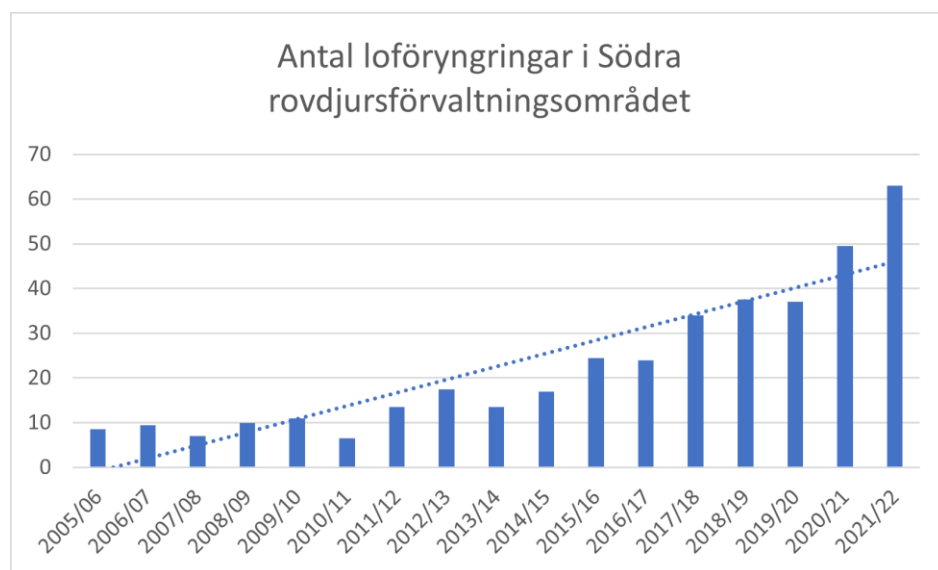
Den 16 december 2013 tog Naturvårdsverket ställning till referensvärdena för björn, järv, lodjur och varg (NV-09661-12) inom ramen för rapporteringen enligt Artikel 17 i Art- och habitatdirektivet. När det gäller lodjur rapporterade Naturvårdsverket att referensvärdet för populationsstorleken hos lodjur är 870 individer i Sverige, fördelade på de biogeografiska områdena Alpin (140 individer) och Boreal (730 individer). Naturvårdsverket bedömde att livsmiljön för lodjuren har bra kvalitet, att framtidsutsikterna är goda och att bevarandestatusen är gynnsam.

Lodjur i södra rovdjursförvaltningsområdet

Lodjursstammen, mätt i antal inventerade familjegrupper, varierar mellan åren i det södra rovdjursförvaltningsområdet även om en ökning av lodjursstammen kan ses över tid. Variationer kan delvis bero på naturlig variation i reproduktionen, men beror också på att det vissa år är svårt att inventera, på grund av brist på bra spårnö.

Enligt Viltskadecenters Inventering av lodjur 2022 konstaterades 63 familjegrupper av lodjur i det södra rovdjursförvaltningsområdet under inventeringssäsongen 2021/2022. Det bekräftades samma säsong finnas 86,5 familjegrupper i norra och 97 i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Del av familjegrupper uppstår när en familjegrupp rör sig över länsgränser och därmed delas mellan olika län. Den av Naturvårdsverket fastställda miniminivån för det södra rovdjursförvaltningsområdet är 27 föryngringar (familjegrupper) per år (NV- 01525-18). Detta motsvarar ca 148 lodjur.

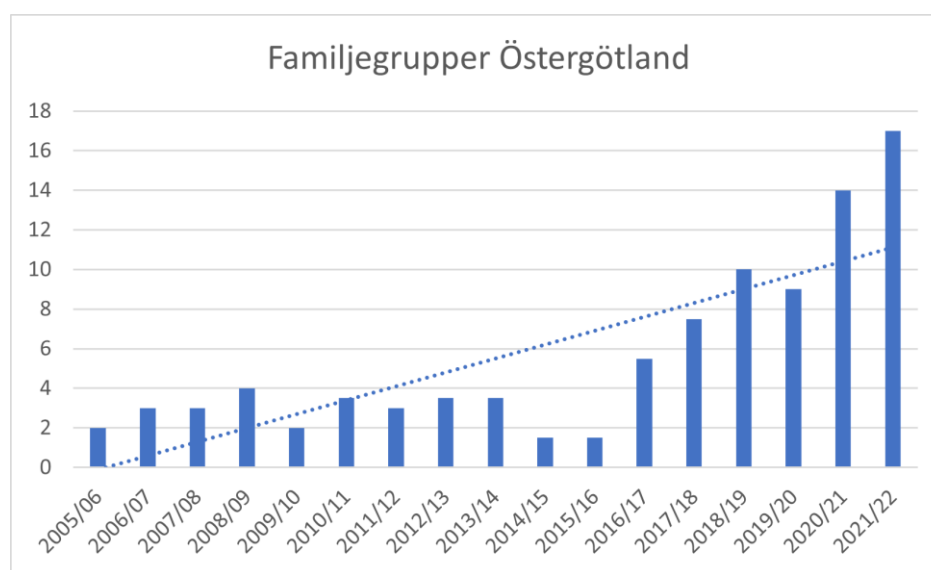
Figur 1: Antalet lodjursföryngringar i det södra rovdjursförvaltningsområdet åren 2005–2021.

Lodjursstammens storlek, utbredning och utveckling i länet

Antalet konstaterade familjegrupper i Östergötlands län har ökat de senaste åren. Den senaste inventeringen, 2021/22, visar att Östergötland berörs av 21 familjegrupper, varav åtta delas med andra län. Det slutgiltiga resultatet visar att antalet familjegrupper i Östergötland är 17st. Familjegrupper kan grovt omräknas till antal individer och det senaste inventeringsresultatet motsvarar en population på ca 93 lodjur.

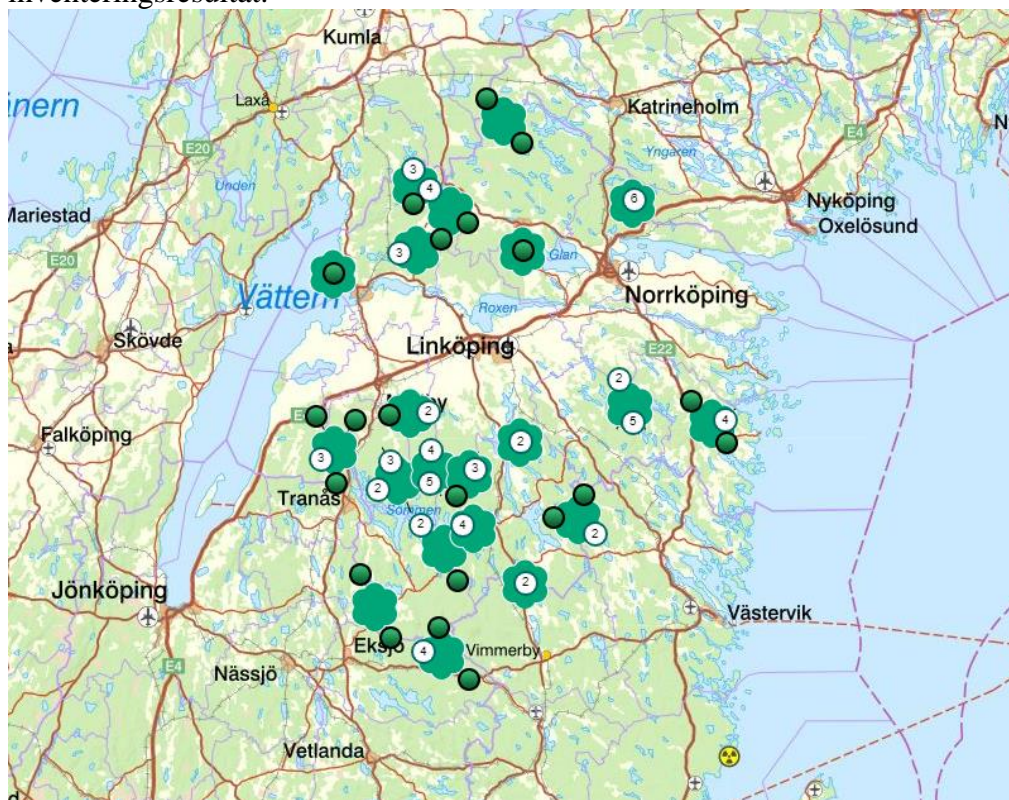
En familjegrupp som dokumenteras på båda sidorna om en länsgräns räknas som en halv familjegrupp (0,5). Den kan även räknas som en halv om inventeringsunderlaget enbart finns i ett län, men väldigt nära länsgränsen. Ett år där många familjegrupper inventeras över länsgränserna ger därför ett lägre inventeringsresultat än om merparten ligger helt inom länet, trots att det totala antalet familjegrupper som inventeras är ungefär samma, se figur 2. Även om inventeringsresultatet varierat något i Östergötlands län de senaste åren syns en tydlig ökande trend hos stammen.

Familjegrupperna har tidigare varit koncentrerade till norra och södra delen av länet men har de senaste åren spridit sig inom länet.

Figur 2: Antalet föryngringar (familjegrupper) i Östergötlands län som kunnat kvalitetssäkras vid inventeringar sedan 2005.

Figur 3. Lodjursföryngringarnas spridning i länet. Åtta föryngringar delas med angränsande län och räknas som halva i länets inventeringsresultat.

Motivering till beslutet

Beslut om licensjakt är ett undantag från ett strikt skydd och därför är möjligheten att medge licensjakt på lodjur starkt begränsad. Förutsättningarna för att tillåta licensjakt efter lodjur är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Syftet med att besluta om licensjakt i Östergötlands län är att stabilisera populationen närmare länets beslutade förvaltningsmål. Detta för att skapa förutsättningar för en fortsatt hållbar och förutsägbar lodjursförvaltning, förbättra möjligheten för samexistens och på detta sätt upprätthålla lodjursstammens gynnsamma bevarandestatus. Syftet står i enlighet med Riksdagens beslut den 10 december 2013 att anta propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik”. Enligt propositionen är det mycket viktigt att de människor som påverkas av stora rovdjur ges möjlighet att finna en delaktighet i förvaltningen.

Licensjakt kan, tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och rovdjur. Helheten är alltigenom

beroende av att rovdjursförvaltningen är tydlig, förutsägbar, legitim, transparent och såväl regionalt som nationellt anpassad. Förtroendet för förvaltningen är därför enligt Länsstyrelsens bedömning en nyckelfaktor för lodjurets gynnsamma bevarandestatus i Sverige, i södra förvaltningsområdet och i Östergötlands län på lång sikt.

Den regionala förvaltningsplanen för lodjur, varg och kungsörn i Östergötlands län som fastställts av Viltförvaltningsdelegationen och som innehåller det av Viltförvaltningsdelegationens beslutade förvaltningsmål för lodjur, är ett regionalt styrande dokument för rovdjursförvaltningen i länet. Ett led i att skapa och bygga ett långsiktigt förtroende för rovdjurs- och här specifikt lodjursförvaltningen är att verkställa den regionalt beslutade förvaltningsplanen med förvaltningsmålet om sju årliga föryngringar i Östergötlands län. Att med marginal ligga över länets miniminivå på 4,5 föryngringar och tillåta en selektiv och strikt kontrollerad licensjakt efter lodjur bedömer Länsstyrelsen ligga i linje med länets beslutade förvaltningsplan, samtidigt som det inte innebär någon påtaglig risk att miniminivån för länet och för södra förvaltningsområdet underskrids.

Socioekonomiska konsekvenser

Socioekonomiska aspekter i rovdjursförvaltningen utgår från rovdjurens sociala och ekonomiska påverkan på förutsättningar för människors verksamhet och vardag. Det kan innebära kostnader och nyttor med avseende på rovdjursförekomst, exempelvis rovdjursturism och rovdjursjakt, rovdjurens ekologiska roll som toppredatorer, skador med konsekvenser för olika näringar, människors rädsla för rovdjur och rovdjurens påverkan på natur- och kulturvärden så som löshunds jakt.

Skador på tamdjur, främst får, getter och hundar, i länet som orsakas av lodjur varierar från år till år. På sikt kan en växande lodjursstam leda till ett ökat behov av skydds jakt eftersom risken för skador kan komma att öka. Detta i sin tur leder till höga kostnader för samhället, minskad acceptans för arten, ökad oro och psykisk stress, vilket kan resultera i en ökad motsättning mellan den beslutade förvaltningen och ortsbefolkningen som följd.

Enligt den regionala förvaltningsplanen för rovdjur i Östergötlands län bör lodjursstammen begränsas genom licensjakt då den ligger över det beslutade förvaltningsmålet. I länets förvaltningsplan tas ansvar för såväl lodjurets långsiktiga överlevnad i länet samt artens samexistens med människorna i länet. Länsstyrelsen har genom sin förvaltning ambitionen att bibehålla en fortsatt hög acceptans för lodjur och det är därför viktigt att den regionala förvaltningsplanen verkställs.

Annand lämplig lösning

Förutsättningar för att skydda tamdjursbesättningar från lodjursangrepp är begränsad. Rovdjursavvisande stängsel försvårar för lodjur att ta sig in till djuren, men förhindrar dem inte helt. Stängsel har därför endast begränsad effekt som skydd mot angrepp av lodjur. Ljud- och ljusskrämmor är svåra att utvärdera, och är endast lämpliga för mindre fallor och under en begränsad tid. Boskapsvaktande hundar eller lamadjur kan vara en verksam förebyggande åtgärd mot angrepp, men det är i nuläget inga besättningar som vaktas på detta sätt i länet med Länsstyrelsens tillstånd.

En ökande lodjursstam medför ökad risk för angrepp och socioekonomiska kostnader, vilket kan leda till minskad acceptans. Då skador i första hand ska förebyggas genom jakt bedömer Länsstyrelsen att en begränsad licensjakt är en lämplig förvaltningsåtgärd för att minska risken för skador på får- och getnäringen i länet.

Utöver licensjakt arbetar Länsstyrelsen i största möjliga utsträckning med andra åtgärder som ersättningar vid skador, bidrag till förebyggande insatser, skydds jakt, samråd och information som bidrar till att minska konflikter mellan människa och lodjur.

Beslutet riskerar inte upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus eller att lodjurens utbredningsområde minskar nationellt eller regionalt. För att uppnå syftet med att stabilisera populationen vid förvaltningsmålet anser Länsstyrelsen att ingen annan lämplig lösning än licensjakt finns.

Gynnsam bevarandestatus

Den svenska lodjursstammen bedöms omfatta cirka 1 441 lodjur och lodjuret som art har en gynnsam bevarandestatus i Sverige. I det södra rovdjursförvaltningsområdet fanns det efter inventeringen 2021/22 totalt 63 lodjursföreningar vilket motsvarar cirka 345 lodjur, beräknat utifrån antalet familjegrupper multiplicerat med omräkningsfaktorn 5,48.

Det uttag av lodjur som vid licensjakt, i de avgränsade jaktområdena, sammanlagt planeras fällas i förvaltningsområdet bedöms inte påverka lodjursstammens regionala och nationella gynnsamma bevarandestatus negativt. Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för lodjur. För Östergötlands läns del är miniminivån 4,5 lodjursföreningar vilket motsvarar cirka 25 lodjur (enligt samma princip som ovan).

I Östergötlands län fanns det utifrån det senaste inventeringsresultatet 17 familjegrupper, vilket motsvarar cirka 93 lodjur. Familjegrupperna är spridda i länet (se figur 3). Länsstyrelsen bedömer att ett uttag av 28 lodjur, med en begränsning av att högst nio produktiva honor får fällas, under licensjakt innebär att det finns en god marginal till länets miniminivå. Vidare bedöms uttaget varken förvaltningsområdets

minimnivå om 27 lodjursföryngringar eller det nationella referensvärdet om 870 individer.

Samverkan mellan länsstyrelserna

I enlighet med propositionen ”En hållbar rovdjurspolitik” (Prop. 2012/13:191) har länen inom det södra rovdjursförvaltningsområdet samverkat i frågor gällande förvaltning av rovdjur. Beslut om licensjakt för respektive län har grundats på Naturvårdsverkets beslut om miniminivåer för lodjur (NV-01525-18), Naturvårdsverkets beslut om delegering av rätten att fatta beslut om licensjakt (NV-09859-22), respektive läns förvaltningsplaner, samt gällande författningar.

Länsstyrelserna i det södra rovdjursförvaltningsområdet har samrått för att diskutera förutsättningarna för, och målsättningarna med, licensjakt efter lodjur. Samråden har även gällt utformning av beslut och det praktiska genomförandet av licensjakten. Samråd har skett mellan södra och mellersta rovdjursförvaltningsområdena enligt 3 § Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4).

Rapporten ”Beskattningsmodell för lodjur Prognoser för lodjurspopulationen 2024 vid olika beskattningsnivåer under 2023” av Henrik André (SLU), anger hur många djur som kan skjutas utan att förvaltningsområdets miniminivå på 27 föryngringar underskrids. Modellen har utgjort ett underlag vid beslut om antal djur som kan jagas vid licensjakten 2023 inom det södra rovdjursförvaltningsområdet och det antal djur som licensjakten omfattar i de aktuella länen innebär en mycket liten risk att understiga miniminivån för förvaltningsområdet.

Licensjaktens omfattning i Östergötlands län

De regionala förvaltningsplanerna utgår ifrån rovdjursförvaltningens juridiska och politiska ramar, och behandlas och godkänns av Länsstyrelsernas Viltförvaltningsdelegationer. Beslut om licensjakt som fattas med stöd av regionala förvaltningsplaner har goda förutsättningar att uppfattas som legitima och väl förankrade hos berörda intressegrupper. Detta påverkar i sin tur toleransen för stora rovdjur och förtroendet för förvaltande myndigheter och förbättrar därmed förutsättningarna för att upprätthålla gynnsam bevarandestatus för arterna.

I bedömningen ingår att risken för underbeskattning av lodjursstammen i förhållande till det regionala förvaltningsmålet är större än risken för överbeskattning, vilket ytterligare styrker att detta jaktuttag inte riskerar att påverka gynnsam bevarandestatus negativt. Jaktresultatet kommer att följas upp och bidra till kunskapsunderlag för kommande förvaltningsbeslut, enligt principerna för adaptiv viltförvaltning.

Länet har en beslutad miniminivå på fyra och en halv (4,5) lodjursföryngringar (Fastställande av miniminivåer för lo gällande rovdjursförvaltningsområden och län, Dnr NV-01525-18) samt ett förvaltningsmål på sju (7) lodjursföryngringar, beslutat av Viltförvaltningsdelegationen. Det senaste fastställda inventeringsresultatet från 2021/2022 visar att länet berörs av 21 familjegrupper, (Inventering av lodjur 2022, Rovdata och Viltskadecenter, SLU Rapport nr. 2–2022).

Under den senaste inventeringssäsongen har en spridning av familjegrupper kunnat dokumenterats inom länet. Dokumentationen består av material från Länsstyrelsens inventeringskameror samt från snöspårningar där allmänheten ofta bidragit till viktigt underlag genom rapporter om lodjursobservationer. Jakten är enligt Länsstyrelsen proportionerlig och kan inte bedömas få någon negativ inverkan på populationen som hindrar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus. Länsstyrelsen har utgått från en försiktighetsprincip som både tillåter eventuell skydds jakt efter problematiska individer samt medger ett utrymme för oförutsedda händelser som kan påverka länets lodjurspopulation. Jakten är viktig för att minska konflikterna mellan människa och lodjur och därmed genom ökad acceptans långsiktigt främja upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för populationen.

Jakten får bedrivas i hela länet, dock fördelat inom två jaktområden för att rikta jakten utefter lodjursförekomst enligt inventeringsresultat. Östergötland har en geografiskt naturlig avdelning av länet, där öppnare landskap, samt motorväg (E4) fördelar länet tvärsigenom i sydvästlig till nordostlig riktning till två olika områden. In- och utvandring av lodjur bedöms som låg mellan de två områdena. Länsstyrelsen har utefter indelningen av länet anpassat jaktens omfattning utefter inventeringsresultatet för respektive område. För att säkerställa lodjurens utbredning begränsas respektive område med en enskild hondjurskvot, som gör att inte samtliga nio honor fälls inom ett av områdena. Avvägningar kring fördelning av jaktuttag inom de två jaktområdena har också gjorts utifrån förekomst av angrepp, samt förekomst av vargrevir och totala risken för rovdjursangrepp.

Sammanfattning

Länsstyrelsen bedömer att licensjakt efter lodjur kan medges för att det inte finns någon annan lämplig lösning för att reglera lodjursstammen och samtidigt sträva mot länets beslutade förvaltningsmål. Jakt som ett inslag i beståndsförvaltning av de stora rovdjuren kan därmed minska den negativa påverkan som rovdjuren kan utgöra mot en traditionell livsstil och därigenom inverka på landsbygdens utveckling i stort. Aktuell beskattning är av begränsad omfattning och lämplig utifrån såväl målsättningen med jakten som stammens storlek. Risken att

beskattningen bidrar till att antalet föryngringar sjunker under miniminivån regionalt eller nationellt är mycket liten och därmed bedöms den regionala bevarandestatusen kunna förbli gynnsam.

Jakten sker under strängt kontrollerade former och tillåter lodjursstammen i södra rovdjursförvaltningsområdet såväl som i Östergötlands län att med fortsatt god marginal förbli en livskraftig population med gynnsam bevarandestatus i artens naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsen beslutar därför om licensjakt efter lodjur i enlighet med de villkor som framgår av detta beslut.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Riktlinjer för förvaltningen av stora rovdjur

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av stora rovdjur på populationsnivå. Riktlinjerna antogs av EU-kommissionen sommaren 2008 och kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bland annat följande om möjligheterna till jakt:

”från bevarandesynpunkt finns ingen principiell orsak till att populationerna av stora rovdjur ej kan tolerera vissa nivåer av jaktliga förvaltningsåtgärder eller att förvaltas under samma förutsättningar som jaktbart klövvilt eller jaktbara fågelarter. Detta förutsatt att jakten är väl hanterad, vilket i detta fall innebär effektiv inventering av populationsstorlek, fastställande av lämplig tilldelning och jaktperioder, samt noggrann åttlydnad av dessa regler. En väl organiserad jakt kan potentiellt sett vara uthållig. Artikel 16 ger i sammandrag en möjlighet att tillåta jakt, och kvarhållande av traditionella jaktmetoder”

Enligt artikel 12.1 a) i Art- och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur detta görs. Lodjur återfinns i bilaga 4 a såsom en djurart av gemenskapsintresse som kräver noggrant skydd.

Av artikel 16.1.e) i Art- och habitatdirektivet följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns

förtecknade i bilaga 4 i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Rovdjursförvaltningsområdena är indelade enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

Enligt beslut (NV-09859-22) delegerar Naturvårdsverket rätten att fatta beslut om licensjakt efter lodjur till samtliga länsstyrelser utom länsstyrelsen i Gotlands län. Delegeringen gäller till och med den 15 april 2024.

Vid beslut om licensjakt efter lodjur gäller Naturvårdsverket föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4).

I 3 § jaktlagen (1987:259) framgår det att viltet är fredat och får jagas endast om detta följer av denna lag eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. När viltet är fredat, gäller fredningen också dess ägg och bon.

Detta gäller även inom Sveriges ekonomiska zon.

Enligt 27 § jaktlagen (1987:259) Jakten skall bedrivas så att viltet inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

I 28 § jaktlagen (1987:259) framgår det att om vilt har skadats vid jakt, ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att djuret ska kunna spåras upp och avlivas.

Enligt 30 § jaktlagen (1987:259) framgår att vid jakten får användas endast de vapen och jaktmedel i övrigt som regeringen föreskriver.

Regeringen får föreskriva att vapen och övriga jaktmedel skall vara av godkänd typ och att avgift skall betalas för den prövning som behövs för sådant typgodkännande.

Regeringen får föreskriva att jakt med skjutvapen får ske endast under vissa tider av dygnet.

I 23 c § jaktförordningen (1987:905) anges att förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Av 23 d § jaktförordningen (1987:905) följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo. Ett

beslut om jakt enligt första stycket får utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av täta rovdjurspopulationer orsakar.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (Art- och habitatdirektivet).

Enligt 24 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna att besluta om licensjakt efter lodjur till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde.

Enligt 24 d § andra stycket jaktförordningen (1987:905) får den beslutande myndigheten i ett beslut om jakt enligt 23 b eller 23 d § bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur.

I 59 § jaktförordningen anges att Polismyndigheten, länsstyrelsen och Naturvårdsverket får förordna att beslut enligt denna förordning skall gälla utan hinder av att det har överklagats.

Information

Delgivning av detta beslut sker genom kungörelsedelgivning enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) inom 10 dagar i Post och inrikes tidningar. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen i Östergötlands län, Östgötagatan 3, Linköping samt på Länsstyrelsens webbsida www.lansstyrelsen.se/ostergotland.

Delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från dagen för detta beslut, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder skett i rätt tid.

Jakt som bedrivs mot givna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschefen Marie Larsson med vilthandläggaren Jim Forsberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdshandläggaren Adam Bergner, länsjuristen Kjell Hemblom och enhetschefen Susanne Boe-Skåmedal medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

Naturvårdsverket

Östergötlands läns Viltförvaltningsdelegation

Länsstyrelserna i södra rovdjursförvaltningsområdet

Länsstyrelsen i Örebro län

Jordbruksverket

Polismyndigheten

Skogsstyrelsen, Östergötlands läns distrikt

Nyhetsbyrån Siren

Kommuner i Östergötlands län

Bilagor

Karta över jaktområde 1 Norra och 2 Södra

Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Bilaga 1,
Karta över jaktområde 1 Norra och 2 Södra

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Östergötland antingen via e-post; ostergotland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post ostergotland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 50 00. Ange ärendets diarienummer.